

surf & stay

Dag Connor,
We zijn je niet vergeten, noch verloren
Je 'was' niet, je bent er nog altijd
Ga maar cruisen, in de wind, langs de zee

inhoud

006
Handleiding

008
Intro

012
**Surf-
fotografen**

014
Algarve

046
Alentejo

072
**Lissabon
aan zee**

098
**Ericeira &
Peniche**

122
**Midden-
Portugal**

306
Camperspots

278
Baskenland

254
Cantabrië

224
Asturië

200
**Noord-
Galicië**

176
**Zuid-
Galicië**

174
Wavehunting

148
**Porto &
Noord-
Portugal**

300
Epiloog

01

Niets in dit boek is gesponsord. *Surf & Stay* is honderd procent onafhankelijk. Geen enkel adres heeft betaald voor een vermelding. Alle hotels, B&B's, surfscholen, airbnbs of restaurants zijn plaatsen of mensen die mijn hart raakten. *Surf & Stay* is een ode aan oldskool journalistiek.

02

Uit respect voor de locals geeft *Surf & Stay* geen geheime surfspots prijs. In het midden staat wel een handleiding voor de beginnende wavehunter (p. 174-175).

03

Niet alle surfspots in Spanje en Portugal staan vermeld (koop daarvoor een gespecialiseerde gids zoals *Stormrider*). Het is een verzameling van favoriete of bijzondere golven.

04

Surfinfo is even grillig als zeeschuim. Soms verschuiven zandbanken en dan is een spot niet meer surfbaar of ga je beter bij een ander tij checken. Je kunt een zee niet zomaar vastleggen in een boek. Dus als het tij in de info niet meer klopt: *blame it on the ocean*.

05

Voor de liefhebbers van #vanlife: achteraan staan de coördinaten van alle camperspots opge-lijst. Ter info: wildkamperen is in Spanje en Portugal niet officieel toegelaten. Soms hanteert de overheid een gedoogbeleid, soms niet. In ruil voor je zicht op zee: respecteer altijd de omgeving en bewoners.

06

Zelf een roadtrip gepland? Bij deze gids hoort een playlist voor onderweg: *Surf & Stay* op Spotify. Alle liedjes uit dit boek, en meer, staan daar verzameld. Tip: de pagina's worden mooier met Society van Eddie Vedder op de achtergrond.

07

Stuur een kaartje. Gebruik de hashtag #2surfnstay en laat me weten waar je bent. Of beter nog: doe er eentje op de post. Veerle Helsen, Hoveniersstraat 60, 9050 Gent. Terugpost gegarandeerd.

08

Surf & Stay combineert twee passies: architectuur/design en surfen. Alle verblijfplaatsen zijn mooi om naar te kijken, een mix voor verschillende budgetten. Hier een gratis camperspot, daar een boetiekhotel. Soms met een hoger prijskaartje. Maar dromen mag.

09

Dromen moet!
Ik heb vijf jaar getwijfeld om de
sprong te wagen.
Nu jij.

**Take a walk
on the wet side**

S

Out of office

Waarom reisde ik zes maanden solo in een camper door Europa? Terwijl ik thuis alles heb waar iedereen van droomt. Huis, job, relatie, vrienden. Het hele pakket. Omdat ik op de lopende band van het leven zat. En ik wilde daaraf. Springen. In het onbekende.

Toen ik 35 werd, zag ik tram 4 al opdoemen in de verte. Hij donderde op mij af en maakte veel lawaai. Waar waren al die dromen en uitdagingen naartoe gevlogen de voorbije jaren? Ik stond stil en keek over mijn schouder. Ik had als journalist meer dan tien jaar voor de meest prestigieuze media van het land gewerkt. Maar werd ik happy van titels op een cv? Ik zat gevangen in het hokje van een vaste job, tussen stilstaande auto's in de file van en naar het werk.

Tijd om eindelijk dat eigen project uit de grond te stampen, bulderde tram 4. Een boek. Over surfen en de zee leren lezen. Over architectuur en interieur. Over een camper. Met foto's die

doen dromen en een lay-out die verleidt. Design en surfen in een boek samenbrengen, hoe kom je erbij? Surfers, die slapen toch in stapelbedden in hostels, of in shabby airbnb's? Stilaan duiken steeds meer plekjes op voor een generatie surfers die het cliché van de stapelbedden ontgroeid zijn. Ik geloof dat het ook anders kan.

En nu ligt hij daar, in je handen. De droom heeft me bloed, zweet en tranen gekost, dus wees er lief voor. Je mag hoekjes aan de pagina's omdraaien, je mag er zandkorrels in verstoppen, je mag erin schetsen op het strand. Maar verlies het niet, de droom wil gekoesterd worden. Ik ben een magazinemaakster, zo staat te blinken op dat cv. *The art of making paper pretty*. En dit, *Surf & Stay*, is het allermooiste 'blad' dat ik ooit maakte.

Connor de camper

Beeld je in: een strand in the middle of nowhere. Er staat een camper met zicht op zee. Portugese muziek uit de luidsprekers, luifel open, stoeltjes eronder. Op een tafel staan vers gegrilde vis, recht van de barbecue, en een glaasje vinho verde. Welkom in droomland. Ik reisde voor dit boek langs de surfkusten van Spanje en Portugal en bovenstaand plaatje was zes maanden lang mijn wereld.

Ik wilde beter surfen, leren fotograferen en vliegen met een drone. De hele trip woonde ik in mijn camper Connor, een oude Fiat Riviera die begint te sputteren vanaf 90 km/u. Die bracht mij – ondanks zijn gezegende leeftijd van 19 jaar – óveral. De route: van België naar Sagres in het uiterste zuiden van Portugal richting Noord-Spanje tot aan de grens met Frankrijk. Altijd met de oceaan in mijn achtertuin.

Connor de camper, dat klinkt goed. Maar de naam is niet zomaar gekozen. Connor is het zoontje van Mieke en Madou, twee van mijn beste vrienden. De Madoutjes noem ik hen. Toen Connor stierf brak hun hart, dat van mij en dat van iedereen in onze omgeving. Ik kocht rond die periode de camper en samen besloten we om hem Connor te noemen. Op die manier leeft hij verder, blijft zijn naam hangen. Connor de avonturier. Connor de *surf boy*. Ik zeg nooit 'mijn camper', ik zeg altijd Connor. Hoe vaker anderen en ik zijn naam uitspreken, hoe warmer het hart van de Madoutjes. Hun Connor zag de wereld, of toch een stukje ervan. En wat voor een.

Het dúurt even voor je in droomland bent. Letterlijk (2400 kilometer, met een gewone auto doe je daar twee dagen over, met een oude camper drie) maar ook figuurlijk. Het is niet omdat je in een camper achter het stuur kruipt, dat de knop instant wordt omgedraaid. Ik reed en reed en reed. Er is geen plaats in West-Algarve waar ik

niet gestopt ben. Als een bezetene ging ik op ontdekking. Zonder doel of kompas. Kijken, rijden, wandelen, zoeken, praten. En stilaan kroop de Algarve in mij. Het brak de muur van opgekropte stress, haast en twijfels steen per steen af.

De westkust waaide de paniek in mijn piekerhoofd weg. De eerste avond ging ik slapen naast een oude, muntgroene Westfalia aan Praia da Bordeira. Ik doopte hem stiekem Minty en ik sloeg 's morgens vanachter de gordijnen de Nederlandse bewoner gade. Hij zette koffie, waxte zijn board, poetste zijn tanden. Banaler kon niet, maar we bewogen wel in een prentbriefkaart. Daar stonden ze dan, Connor en Minty, aan het einde van de wereld, dertig meter boven de zee, omgeven door *shifting colours*. De opkomende zon weerkaatste op de rotsen, het ene moment goudgeel en dan weer zachtroze. De Algarve lag erbij alsof ze net in bad was geweest en haar haren had gekamd.

Ik zocht in elke regio op Google Maps naar paadjes die naar de zee lopen, zonder dat er een strand vermeld staat. Er zijn áltijd geheime stranden, weg van de wereld. Ik wist niet dat Spanje of Portugal zo mooi en ongerept konden zijn. De mooiste stranden van Spanje zitten niet in het zonnige zuiden, maar in het ongetemde noorden. Die twee landen met hun klassieke imago hebben een wilde en woeste kant. Plekken waar je de tijd niet voelt. Waar je ziet wat mensen vijftig jaar geleden ook al zagen. In Portugal hangt een melancholische hunkering, de Portugezen hebben daar een woord voor: *saudade*. Alles gaat in deze landen trager. Soms kan dat frustrerend zijn (afspraken maken, interviews vastleggen, camper repareren... geduld is het magische codewoord), maar Spanjaarden uit het noorden en Portugezen zitten anders in elkaar. Ze zijn niet gehaast en dát is iets om jaloers op te zijn.

Go your own way

t

Salt & wonder, die twee woorden vatten mijn reis samen. Ik stond op en ging slapen met zout op mijn huid. Ik klopte Connor op het dashboard als hij een steile helling beklom, ook al zakte de meter naar 20 km/u en reed er een colonne gefrustreerde wagens achter mij. Goed gedaan, ouwe jongen! 's Nachts hoorde ik de regendruppels letterlijk 10 centimeter boven mijn hoofd vallen. 's Morgens trok ik de gordijnen open en daar was de zee. Volgens de letter van de wet mag je in Portugal en Spanje niet zomaar overnachten in een camper op een openbare plek, maar ik deed het elke dag, net als een hele *surf community*. Ik reed soms naar het einde van de kliffen, en zette muziek keihard op de speakers. *Go your own way* van Fleetwood Mac of *Don't stop believing* van Journey. *Party on my own*.

Maar ik ontmoette ook de mooiste en liefste mensen. Ken je de campercode? Bestuurders zwaaïen als ze elkaar op de weg kruisen. Onbekenden vinden elkaar, het hoort erbij, zeker als je alleen reist. De Amerikaanse auteur Kio Stark schreef daar een boek over: *When Strangers Meet*. Het lag zes maanden in het handschoenkastje van de camper. Ze schrijft over het plezier van het onverwachte gesprek. Wanneer sprak je voor het laatst een vreemde? Práát je ook nog met mensen, in plaats van enkel te whatsappen? In São Pedro de Moel hielp bijna een heel dorp Connor uit het zand duwen. Eerst stopte één man. Hij zou hulp halen, riep hij, en kwam terug met vijf vrienden. Maar zo'n gevaarte los duwen, daar is meer kracht voor nodig. Vijf telefoontjes en twintig appjes later duwde een heel dorp Connor uit de put. En ik? Ik stond te janken van dankbaarheid. In de line-up in zee, op camperspots aan zee, in cafés met zicht op zee: oceaanmensen zijn er overal. Je kunt ze niet definiëren met leeftijd, nationaliteit of geslacht, maar ze delen sowieso een band.

Als ik terugkijk naar de trip, trekken herinneringen als zomerwolken aan een blauwe hemel voorbij. Vertellen over álle momenten die mijn hart raakten, is onmogelijk. Dan maar een top zestien, in geografische volgorde:

- 01 De magie van een lange autorit, altijd onderweg zijn
- 02 Overnachten onder een *picture perfect* camperhemel (Praia da Bordeira, p. 43)
- 03 Op goed geluk door maïsvelden rijden en uitkomen bij geheime kliffen (Praia da Almagreira, p. 119)
- 04 Van zee naar de barbecue bij José en Joana (Mar Dentro, p. 172)
- 05 Vis met patatjes bij senhor Moreira. En de chocolademousse van zijn vrouw! (Porto, Salta o Muro, p. 172)
- 06 Op mijn verjaardag onverwacht klopp klopp op de campervoordeur horen (Praia de Moledo, p. 171)
- 07 Sagres drinken op een verborgen picknickplek (A Lanzada, p. 197)
- 08 Boshout sprokkelen en strandvuurtjes leven in blazen (Praia Area Grande, p. 197)
- 09 Surfen met dolfijnen (Praia as Furnas in Galicië, p. 197)
- 10 Carpool karaoke in Noord-Spanje: zet je radio op Kiss FM (tussen Galicië en Cantabrië, p. 198)
- 11 Van rivier naar rivier rijden, over bruggen waar nooit een einde aan komt (Rivierhoppen, Zuid-Galicië, p. 198)
- 12 Op slippers onbedoeld een sterrenrestaurant binnenvallen (Pepe Vieira, p. 198)
- 13 Connor parkeren op een rots aan het einde van de wereld (Cabo Fisterra, p. 220)
- 14 Op wandel in een Milkareclame (Picos de Europa, p. 253)
- 15 Golf na golf scoren in een longboarddroom (Playa de Oyambre, p. 275)
- 16 Solo een fles Baskische minibubbels kraken tussen wijngaarden met zicht op zee (Getaria, p. 298)

a

Surf stoke

Surfen is een mannenwereld. Hoe ongerep-ter het strand waar ik was, hoe minder vrouwen in het water. De moed zonk me vaak in de blote voeten als ik een bende surfhaantjes in de zee zag. Elk strand is altijd nieuw. Hoe loopt de stroming? Waar liggen eventueel rotsen verborgen? Als ik kom aangepaddeld in de line-up, stijgt de adrenaline. Er zijn voorrangsregels, je moet op de juiste plek op de piek liggen. Als je een kans laat schieten, daal je in de rangorde en zullen collega-surfers gemakkelijker en sneller een golf van je stelen. *It's a mental game*, naast het fysieke gevecht met de zee.

Maar surfen is vrouwelijker dan het cliché doet vermoeden. De golven, de vloeiende lijnen, dát is ook zeetaal. Surfers als een laagje dons over de oceaan; het is die zachtheid die ik in dit boek wilde tonen. Geen klassieke cutbacks of andere tricks, maar dansen op het water. Ik selecteerde surffotografen die verder kijken dan een board lang is en poëzie in de oceaan schrijven.

Ik surf sinds een viertal jaar en ik kan het nog altijd niet goed. Maar golfje per golfje verbeter ik. Ik moet en zal het kunnen. In je auto stappen en verschillende spots checken en vergelijken, niet-surfers begrijpen er niets van. Surfen is een obsessie, een verslaving. Surfen is hard werken en vervolgens extreem traag vooruitgang zien. Lig je niet op het juiste punt in de golf, dan rolt die onder je door of crasht op je hoofd. Paddel je te traag, dan zegt de zee bye bye. Je moet het momentum vangen. Maar zelfs sessies waarbij niets lijkt te lukken, geven *happiness*. Ook al omdat in het water iedereen en niemand een vreemde is. In de zee zitten is een gevoel dat je met niets kunt vergelijken. Alsof die grote, blauwe massa je hoofd overneemt. Surfen is als dagdromen: je harde schijf (die aan de limiet van zijn capaciteit zat) wordt gewist en problemen verdwijnen. Het maakt niet uit hoe slecht je surfte, je komt altijd met een beter gevoel uit de zee. De zee is een maatje dat nooit teleurstelt.

De Nieuw-Zeelandse Bridget Reedman ging op zoek naar wetenschappelijke verklaringen voor het fenomeen *surf stoke*. 'De turbulentie die

door brekende golven wordt gecreëerd, verandert de structuur van water en lucht, waardoor geladen ionen vrijkomen in de atmosfeer', schrijft ze op surfwebsite TheInertia.com. 'Het contact met de ionen heeft een positief effect op je gemoed, het triggert endorfine en serotonine, de zogenaamde gelukshormonen.' Tel daarbij de fysieke en psychologische effecten, de evidente adrenaline, plus de zuurstofinjectie en je krijgt een positieve chemische cocktail. Surfeuforie. Enkel een surfer weet wat het is en eigenlijk hebben we geen studies nodig om het gevoel te duiden.

Ritme van de zee

Avondlicht is uitgevonden om gedachten te verzetten. Ik leefde volgens het ritme van de zee, niet langer het ritme van de snelweg. Tijd was onbelangrijk, de zee heeft geen idee dat het dinsdagochtend is. Ik checkte niet hoeveel file er stond, ik volgde elke dag de oceaancondities op de app Windy. Veel of weinig wind, onshore of offshore, hoog- of laagtij. Al die factoren samen maken of kraken de golven.

Mensen van mijn generatie leven vaak nog volgens de tina-filosofie: *there is no alternative*. Werk, huis, gezin. Ze gaan een lening aan, werken zich te pletter. Omdat het zo hoort. Met onbevangen blik naar de wereld kijken is moeilijk als het pad al uitgestippeld lijkt. Maar er is wel een alternatief. Er is altijd een alternatief. Het is een les die ik intussen geleerd heb en door het kraanwater wil mengen. Toen ik jonger was, vond ik het fijn om veel te hebben. Kleren, dure spullen. Nu leefde ik maandenlang *on a budget* en dat ging ook. Who cares als je een paar dagen niet kunt douchen.

Ik weet niet wat de toekomst brengt. Hopelijk een nieuw avontuur. Ik roer nog een extra rondje in mijn koffie, en straks passeert de wereld surfend onder mijn voeten.

Veerle Helsen
instagram @veerlehesen

João Bracourt
Karo Krassel
Maikel Kersbergen
Ricardo Bravo
João Candeias
Daniel Espírito Santo
Thomas Lodin
Stephanie Sayuri
Tó Mané
Bruno Baleixo
Andrea Sánchez
Jaidier Lozano
José Puente
Meike Reijerman
Lance

João Bracourt

p. 16, 20, 23, 30, 34, 40, 41, 74, 108, 130

Woont aan de zuidkust van Algarve, surft al meer dan dertig jaar en kent de regio door en door. Bracourt aka Brek is nog van de generatie die in Algarve lege golven kende. Schrijft ook verhalen op zijn website: over surfen, over de regio en de mensen die er wonen. Lees meer over zijn werk op p. 40.

joaobracourt.blog,
instagram @joaobracourt

Karo Krassel

p. 36, 46, 50, 58, 128

Jonge surffotografe om in de gaten te houden. Karo is een Algarvelocal, maar surft en fotografeert regelmatig de hele Costa Vicentina. Oorspronkelijk van Wenen, maar verhuisde later naar Portugal. Haar foto's draaien om *happiness* en vrijheid: ze reist met boards, camper en twee honden. Met een longboardstijl zoals haar foto's: poëzie in beweging.

karokrassel.com,
instagram @karokrassel

Maikel Kersbergen

cover, p. 18, 19

Grafisch ontwerper en artdirector. Woont (en surft) in Den Haag, Nederland. Maikel fotografeerde het coverbeeld van dit boek, het wondermooie Amado in Portugal. Als designer moet hij elke dag rekening houden met deadlines, in zijn fotografie gaat hij zonder (tijds)druk op zoek naar de essentie van een plek.

maikelkersbergen.nl,
instagram @maikelkersbergen

Ricardo Bravo

p. 72, 81, 82, 92, 124, 135

Free soul en (surf)fotograaf, geboren in Lissabon. Studeerde fotografie en ging met die kennis aan de slag bij reclamebureaus, maar het was aan de Portugese kusten dat hij zichzelf vond. Werkt onder meer voor Surf Portugal en Quiksilver. Inspiratiebronnen zijn niet alleen surfllegenden Jon Frank of Art Brewer, maar evengoed David Hockney, Martin Parr of Robert Mapplethorpe.

ricardobravo.pt,
instagram @ricarbravo

João Candeias

p. 87

Groeide op aan de zuidelijke oevers van de Taag in Lissabon en surft al sinds de jaren tachtig. Begon de oceaan te fotograferen toen zijn zoon voor het eerst ging surfen. Studeerde fotografie en is verbonden aan Surfterra.com, een start-upwebsite die fotowerk van locals wil promoten. Surfers kunnen er ook fotografen boeken om hun sessies betaalbaar op beeld vast te leggen.

surfterra.com,
instagram @yesjohnnybegood

Daniel Espírito Santo

p. 100, 102, 103, 104, 105, 112, 224, 226, 234, 306

Leeft en surft in Peniche, Portugal. Over zijn surffoto's ligt een sprookjeslaag, er zitten *moments of bliss* in. De zee schittert in zijn werk. In zijn werk dansen surfers op geheime spots en rijden vans offroad. De focus ligt niet op surfen als een sport, Daniel is een verhalenverteller. Hij heeft een Instagramaccount die doet dagdromen.

danielespíritosanto.com,
instagram @despíritosanto

Thomas Lodin

p. 122, 138, 139, 232, 233, 236, 237, 256

Groeide op in Nantes, Frankrijk, tussen de stad en de oceaan. Ontdekte fotografie al op jonge leeftijd, eerst als BMX'er en later als surfer. Autodidact met een aangeboren nieuwsgierigheid. Voelt zich thuis in Biarritz, waar hij mede-oprichter is van designstudio Salty Paper en werkt voor tal van surfmagazines en -merken.

thomaslodin.com,
instagram @thomaslodin

Stephanie Sayuri

p. 134, 160, 164

Geboren op een eiland in Zuid-Brazilië, waar ze verliefd werd op de oceaan. Leeft vandaag in Porto en iedereen noemt haar bij haar tweede naam, Sayuri. Studeerde oorspronkelijk architectuur en integreert die passie ook in haar surffotografie. Haar ongepolijste en authentieke reisfoto's vertellen zonder woorden een verhaal.

instagram @ste.sayuri

Tó Mané

p. 144, 148, 153, 166

Noorderling geboren en getogen in Porto. Maakte in 2013 een foto van Nazaré die de wereld rondging. De foto betekende voor Mané de doorbraak: zijn werk verscheen in tijdschriften als *Time of National Geographic*. Lees meer over zijn werk op p. 144.

tomanephotos.com,
instagram @tomanephotos

Bruno Baleixo

p. 132

Autodidact uit Noord-Portugal. De oceaan is zijn grootste inspiratiebron en hoofdpersonage in zijn foto's. Staat bekend als een van de fotografen op Nazaré, de Portugese big wave spot.

instagram @baleixophoto

Andrea Sánchez

p. 213

Jonge surffotografe uit Noord-Galicië die speelt met licht en lijnen. *Wanderer* en *storyteller*. De oceaan brengt haar tot rust en dat kalmerende effect projecteert ze in haar werk. Surfen in Galicië is anders: de kusten zijn er wild, wilder, wildst. Galicië is bijna afgesneden van de westerse wereld en de mentaliteit is er conservatiever. Andrea is een van de weinige vrouwelijke surffotografen in deze regio.

mardepecas.com,
instagram @freckleseye

Jaidier Lozano

p. 228

Noord-Spaanse surfer en fotograaf uit Avilés, een industriële stad in Asturië. Ook al groeide Jaidier op vlak bij de zee, op amper 10 kilometer ervan, hij begon pas te surfen op zijn twintigste. Op hetzelfde moment kreeg hij een camera in handen en sindsdien beheersen de twee zijn leven. Als geen ander portretteert hij de kracht van de Cantabrische Zee: van epische surfsessies tot mijmermomenten op een klif aan zee.

jaidierlozano.squarespace.com,
instagram @jaidierlozano

José Puente

p. 230, 240

Woonde in Gijón, Noord-Spanje. Begon te fotograferen toen de dokters bij hem een ziekte vaststelden. Een camera-lens werd zijn uitlaatklep en de oceaan een natuurlijk medicijn. Zijn portfolio bladert als een reis door het ongerepte Asturische surfland. Enkele weken voor dit boek in druk ging, overleed José op 39-jarige leeftijd aan de gevolgen van zijn slepende ziekte. Zijn foto's brachten vreugde in hun leven, zou zijn vrouw Lorena me later mailen. Zijn dromen waren ook de hare. José was fan van *Surf & Stay*. En omgekeerd. *Buen viaje, José*.

instagram @j_puente_

Meike Reijerman

p. 254, 266

Fotografe met Duitse en Nederlandse roots. Studeerde culturele antropologie en werkte eerst als journaliste, maar schakelde later over naar fotografie. Leerde surfen in de Noordzee en nam ook deel aan wedstrijden. Nu vooral *soul* surfend op een longboard. Pendelt tussen Duitsland en Cantabrië, waar ze enkele maanden per jaar woont en werkt.

meikereijermanphotography.wordpress.com

Lance

p. 278, 280, 284, 285

Woont en werkt al zijn hele leven in San Sebastián. Draait al mee als fotograaf sinds de jaren negentig, het pre-digitale tijdperk. Toen foto's nog op magische wijze in een donkere kamer tevoorschijn kwamen. Is gefascineerd door de oceaan en surfen en publiceert in verschillende on- en offline internationale magazines.

instagram @lancefoto

If I could bottle up the sea breeze
I would take it over to your house
And pour it loose through your garden
So the hinges on your windows would rust and colour
Like the boats pulled up on the sand for the summer
And your sweet clean clothes would go stiff on the line
And there'd be sand in your pockets and nothing
on your mind

Algarve

Sea
you
soon

Praia do Amado

Praia do Zavial *on fire*, aan de zuidkust van de Algarve. Door de combinatie met een even spectaculaire westkust stelt de regio nooit teleur. Er zijn altijd wel ergens golven.

Algarve

020

looking up from
underneath ~~~~~ fractured
moonlight on the sea ~~~~~
and it's peaceful in the
deep ~~~~~ 'cause either way
you cannot breathe ~~~~~
oh, and it's breaking over
me ~~~~~ a thousand miles
out to the sea bed ~~~~~
found the place to rest my
head ~~~~~ and the arms of
the ocean are carrying me
~~~~~ and all this devotion
was rushing over me

Tekst & redactie

Veerle Helsen

Beeldredactie

Veerle Helsen

Vormgeving

Elke Treunen, MAFF

Fotografie

Credits surffotografen:
 zie p. 12-13. Alamar Surf
 House p. 247; Ana Paula
 Carvalho p. 39, 60; André
 Pedro p. 14; Cabanas no
 Rio/Casas na Areia/Nelson
 Garrido p. 63, 64, 65; Casa
 Mãe p. 24, 25, 32; Casa
 Pedra p. 246; Casa do Pego
 p. 61; Chicks on Waves
 p. 28; Costa das Ondas/Eloy
 Taboada kaart, p. 176, 200,
 202, 204, 205, 201; Denisa
 Langrová p. 163; FG+SG/
 EDP Foundation p. 79; Elena
 Grib p. 106; El Capricho de
 Gaudí p. 270; Happy River
 p. 290; Jeong Hee-ran/
 @rans1209 p. 232; Julia
 Wardenberg p. 233; Kyle
 Rodriguez/Enjoy the Algarve
 magazine p. 116; Lieven
 Bulckens p. 00, 08; Lizzy
 p. 115, 174; Loxe Mareiro
 p. 189; Luis Niza p. 61; Magic
 Quiver p. 110; Mar Dentro/
 João Sousa p. 150, 168, 169;
 Maria Bia Franco p. 141;
 Mattias Landuyt p. 98, 283,
 300; Maxim Westermann
 p. 262, 265; Mikel Casal
 p. 294; Moderner Stein-
 traum/Gloria Alvaro p. 271;
 Mónica R. Goya p. 247; Mon-
 te da Vilarinha p. 29; Moritz
 Reulein p. 290, 293; Ninho

d'água p. 136; Ondina/
 Riemkje Poortinga & Renée
 Joppe van R-time Collective
 p. 112; O' fragón p. 219; Os
 Lambráns p. 193; Petra
 Bredewold p. 217; Quinta
 do Ameal p. 155; Romain
 Cordier p. 191; Shutterstock
 p. 38, 51, 54, 56, 67, 77, 88,
 216, 242, 291, 295; Sidrisima/
 Laura Bañuelos p. 272;
 Sílvia Astride Cardoso p. 53;
 Stéphane Lutier Photo-
 graphy p. 188; Thiris p. 209,
 212, 248, 249; Tomas Madou
 p. 184; Turismo Asturias/
 Noe Baranda p. 241; Turismo
 de Galicia p. 214; Veerle
 Helsen p. 3, 4, 22, 26, 28, 35,
 48, 62, 76, 78, 80, 84, 86, 90,
 91, 107, 111, 113, 126, 129, 137,
 142, 152, 154, 156, 157, 158,
 159, 162, 165, 178, 181, 182,
 183, 186, 187, 190, 192, 194,
 206, 208, 211, 218, 233, 234,
 238, 244, 245, 258, 260, 261,
 264, 268, 269, 286, 287, 288.

Als u opmerkingen of vragen
 hebt, dan kunt u contact
 nemen met onze redactie:
 markedteam@lannoo.com.

© Veerle Helsen
 © Uitgeverij Lannoo nv,
 Tielt, 2018
 D/2018/45/18
 NUR 450/500/653
 ISBN: 978 94 014 5452 0
 www.lannoo.com

Alle rechten voorbehouden.
 Niets uit deze uitgave mag
 worden veeleelvoudigd,
 opgeslagen in een geauto-
 matiseerd gegevensbestand
 en/of openbaar gemaakt in
 enige vorm of op enige wij-
 ze, hetzij elektronisch, me-
 chanisch of op enige andere
 manier zonder voorafgaande
 schriftelijke toestemming
 van de uitgever.

#AREYOU MARKED

This book is
MARKED

MARKED is een initiatief
 van Uitgeverij Lannoo.
 www.marked-books.com

Word lid van de MARKED
 COMMUNITY

📧 **@booksbymarked**

Of registreer u op onze
 newsletter op
 www.marked-books.com en
 we sturen u regelmatig een
 nieuwsbrief met informatie
 over nieuwe boeken over
 kunst, design, interieur,
 mode, fotografie, food en
 reizen en met interessante,
 exclusieve Marked aanbie-
 dingen en events.